

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 9, 59, 74, 76, 77, 82 IR 83 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Sutartys su valstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis

Su valstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis gali būti sudaromos sutartys šių institucijų tinklui optimizuoti, infrastruktūrai tobulinti, mokslo (meno) ir studijų veiklai plėtoti, jos kokybei gerinti, aukštojo mokslo prieinamumui didinti, nacionaliniams ir tarptautiniams šipareigojimams vykdyti, taip pat priemonėms, įgyvendinančioms Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamame Nacionaliniame pažangos plane nustatytus strateginius tikslus ir pažangos uždavinius, jei šių priemonių įgyvendinimo tvarką reglamentuojantys teisės aktai nenustato kitaip. Šioms sutartims įgyvendinti valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriama valstybės biudžeto lėšų iš valstybės institucijoms, kurios sudaro sutartis, skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Valstybės biudžeto lėšos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriamos, laikantis teisės aktų, nustatančių valstybės biudžeto lėšų naudojimo principus ir tvarką. Su valstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis teisės aktų, reglamentuojančių sutarčių sudarymą, nustatyta tvarka gali būti sudaromos ir kitokios sutartys.“

2 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 59 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„59 straipsnis. Priėmimas į aukštąją mokyklą

„1. Į aukštosios mokyklos pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, išlaikę lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos (menų studijoms netaikomas šio egzamino reikalavimas) ir trečią pasirinktą valstybinius brandos egzaminus taip, kad:

1) jų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygtų pagrindiniam pasiekimų lygiui, kuris nustatytas Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, jeigu stojama į universitetines studijas;

2) jų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygtų patenkinamam pasiekimų lygiui, kuris nustatytas Švietimo įstatyme, jeigu stojama į kolegines studijas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų priėmimas į aukštąsias mokyklas gali būti vykdomas iki studijų pagal atitinkamą studijų programą pradžios. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą, išskirdamos pagrindinį dalyką, kiekvienais metais nustato aukštosios mokyklos ir, suderinusios su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, paskelbia jį ne vėliau kaip prieš 3 metus iki atitinkamų studijų metų rugsėjo 1 dienos. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priėmimo į aukštąsias mokyklas reikalavimas netaikomas:

1) asmenims, įgijusiems kvalifikaciją, suteikiančią teisę į aukštąjį mokslą, pagal tarptautinių organizacijų arba užsienio valstybių švietimo programas;

2) asmenims, Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą įgijusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo;

3) asmenims, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka ir atvejais atleistiems nuo valstybinių brandos egzaminų.

3. Į aukštosios mokyklos trumposios pakopos studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą arba profesinę kvalifikaciją, įgytą pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros ketvirtąjį lygį atitinkančią profesinio mokymo programą, atsižvelgiant į mokymosi pasiekimus ir kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus, įvertinus profesinių standartų ir studijų krypties aprašų reikalavimus.

4. Konkursinio balo sudarymo principus ir kitus kriterijus aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Mažiausią stojamąjį konkursinį balą aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais ne vėliau kaip iki birželio 1 dienos.

5. Bendrą studijų vietų skaičių pagal studijų kryptis ir (arba) studijų krypčių grupes ir studijų pakopas nustato aukštoji mokykla, atsižvelgdama į savo galimybes užtikrinti studijų kokybę.

6. Minimalų studijų programos studijų vietų skaičių valstybinėse aukštosiose mokyklose pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes ir pakopas nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, įvertinęs aukštųjų mokyklų siūlymus.

7. Kiekvienais metais iki rugpjūčio 30 dienos savo interneto svetainėse aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie bendrojo priėmimo į savo aukštąją mokyklą rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija – informaciją apie bendrojo priėmimo į aukštąsias mokyklas rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas. Kiekvienais metais iki spalio 30 dienos aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie institucinio priėmimo į savo aukštąją mokyklą rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija – informaciją apie institucinio priėmimo rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas.

8. Asmenys, turintys aukštojo mokslo kvalifikaciją, į antrosios pakopos studijų programas priimami aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

9. Asmenys, ketinantys mokytis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ar studijuoti atskirus studijų dalykus (modulius), priimami aukštųjų mokyklų nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 74 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) šio įstatymo 9 straipsnyje nurodytos lėšos;“.

4 straipsnis. 76 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 76 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„76 straipsnis. Valstybės biudžeto lėšos studijoms

1. Valstybės biudžeto lėšos studijoms skiriamos:

1) studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti;

2) skatinti už studijų veiklos pasiekimus;

3) geriausius studijų rezultatus pasiekusių valstybės nefinansuojamose studijų vietose studentų sumokėtai studijų kainai kompensuoti šio įstatymo 79 straipsnyje nustatyta tvarka;

- 4) valstybės paskoloms arba valstybės remiamoms paskoloms;
- 5) socialinėms stipendijoms, studijų stipendijoms, tikslinėms stipendijoms ir kitai paramai.

2. Mokslinių tyrimų institutams ir kitoms institucijoms, kartu su universitetais rengiantiems mokslininkus ar padedantiems rengti specialistus, lėšos, susijusios su šių mokslininkų ar specialistų rengimu, skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Valstybės biudžeto lėšos skatinti už studijų veiklos pasiekimus skiriamos atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes ir sudaro ne daugiau kaip 20 procentų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti sumos. Jos paskirstomos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms kitiems metams po studijų veiklos rezultatų įvertinimo, formuojant atitinkamų metų valstybės biudžetą švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, atsižvelgiant į valstybinių mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos rezultatus, įvertintus pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintus studijų veiklos vertinimo rodiklius. Studijų veiklos vertinimo rodikliai nustatomi, atsižvelgiant į studijų veiklos vertinimo kriterijus. Studijų veiklos vertinimas apima vieną arba kelis iš šių studijų veiklos vertinimo kriterijų: studijų rezultatyvumą, studijų tarptautiškumą, studentų įtraukimą į mokslo, meno ir studijų veiklas, absolventų karjerą, studijų įtrauktį ir paramos studijų veiklai pritraukimą. Mokslo ir studijų institucijos šias lėšas naudoja savo nustatytoms reikmėms.“

5 straipsnis. 77 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 77 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„77 straipsnis. Studijų kainos apmokėjimas valstybės biudžeto lėšomis

1. Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančiųjų į studijų stipendijas konkursinė eilė sudaroma švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, įvertinus valstybinių aukštųjų mokyklų siūlymus, ir paskelbiama kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Stojančiųjų konkursinis balas skaičiuojamas iš brandos egzaminų, mokymosi ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimo rezultatų.

2. Trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamos studijų vietos aukštosioms mokykloms tenka pagal stojančiųjų, esančių konkursinėje eilėje, pasirinkimą, neviršijant nustatyto valstybės finansavimo ir laikantis valstybinėms aukštosioms mokykloms švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyto studijų programai minimalaus studijų vietų skaičiaus pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes.

3. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros, profesinių studijų vietų, studijų stipendijų preliminarų skaičių ir skiriamą valstybės finansavimą (nustatytus pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas ir studijų krypčių grupes ir (arba) jų grupes arba bendrą skaičių pagal studijų pakopas (mokslo ir meno doktorantūros – pagal mokslo ir meno sritis) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes.

4. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentams skiriamo valstybės finansavimo ir preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymą pagal studijų kryptis ir (arba) jų grupes (menų studijų – ir pagal studijų programas arba specializacijas, vidaus sistemos pareigūnų rengimo – pagal studijų programas, pedagogų rengimo –

pagal studijų programas arba specializacijas ir (arba) studijų programų arba specializacijų grupes) iki kiekvienų metų balandžio 15 dienos nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir įvertinęs absolventų įsidarbinimo rodiklius.

5. Galutinį valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų skaičių ir jų pasiskirstymą pagal aukštąsias mokyklas bei studijų krypčių grupes tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras, kai yra žinomi stojimo į aukštąsias mokyklas rezultatai ir pasirašytos studijų sutartys.

6. Nuolatinės formos studijų vietų, į kurias priimtų studentų studijos pagal šio straipsnio nuostatas apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per visą nustatytą studijų laikotarpį, o iššestinės formos studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per laikotarpį, ne daugiau kaip iki pusantro karto ilgesnį, negu nustatytas atitinkamų nuolatinės formos studijų laikotarpis, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus. Tais atvejais, kai valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijuojantis asmuo pašalinamas iš aukštosios mokyklos, praranda valstybės finansavimą arba nutraukia studijas ir kai valstybės finansuojama studijų vieta nėra užimama šio straipsnio 17 dalyje nustatyta tvarka, aukštosios mokyklos studijų vietai skirtas valstybės finansavimas išlieka iki biudžetinių metų pabaigos.

7. Asmuo, kurio studijas finansuoja valstybė, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę keisti studijų programą ir studijų formą toje pačioje studijų krypčių grupėje, neprarasdamas likusios valstybinio studijų finansavimo dalies, ne didesnės negu tos studijų programos norminė studijų kaina.

8. Valstybės finansuojamų antrosios pakopos universitetinių studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras pagal studijų krypčių grupes ir aukštąsias mokyklas, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes, ir į Lietuvos mokslo tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) veiklos rezultatų įvertinimą ir (arba) pirmosios pakopos absolventų pagal studijų krypčių grupes ir (arba) studijų kryptis skaičių bei universitetų nustatytas atitinkamų metų antrosios pakopos studijų kainas. Universitetai, vykdanys tarpkryptines magistrantūros studijas, savo nustatyta tvarka nustato studijų krypčių grupę, su kuria susieja studentų priėmimą.

9. Valstybės finansuojamų doktorantūros vietų ir studijų stipendijų skaičių mokslo ir studijų institucijose tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras pagal mokslo ir meno kryptis, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir į Lietuvos mokslo tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) veiklos rezultatų įvertinimą, doktorantūros rezultatus, galimybes rengti tos mokslo ar meno srities doktorantus ir mokslo ir studijų institucijų nustatytas atitinkamų metų doktorantūros studijų kainas.

10. Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta valstybės finansuojamų doktorantūros vietų dalis doktorantūros teisę turinčioms mokslo ir studijų institucijoms gali būti paskirstyta konkurso būdu per švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus terminus, pasitelkiant Lietuvos mokslo tarybą. Konkursas vykdomas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, pagal

kurią numatoma, kad doktorantūros temas gali siūlyti ministerijos, įmonės, įstaigos arba organizacijos. Švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintame tvarkos apraše numatytais atvejais konkurso būdu valstybės finansuojama doktorantūros vieta gali būti paskirta ir doktorantūros teisės neturinčiai mokslo ir studijų institucijai ar įmonei, vykdančiai doktorantūros krypties aukšto lygio mokslinius tyrimus ir (ar) eksperimentinės plėtros darbus ir dalyvaujančiai konkurse kartu su doktorantūros teisę turinčia mokslo ir studijų institucija (institucijomis). Šiuo atveju taikoma konkurse dalyvavusios doktorantūros teisę turinčios mokslo ir studijų institucijos nustatyta studijų kaina. Konkursą laimėjusi doktorantūros teisės neturinti mokslo ir studijų institucija ar įmonė ir kartu su ja konkurse dalyvavusi doktorantūros teisę turinti mokslo ir studijų institucija (institucijos) sudaro su Lietuvos mokslo taryba suderintą sutartį dėl doktorantūros vykdymo.

11. Valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičius nustatomas įvertinus valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, siūlymus ir specialistų įsidarbinamumo rodiklius. Specialistų poreikį, atsižvelgusios į valstybės reikmes, institucijos nustato pagal atitinkamas kvalifikacijas ir iki kiekvienų metų sausio 1 dienos pateikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Švietimo, mokslo ir sporto ministras, įvertinęs valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, pateiktus specialistų poreikio duomenis, atsižvelgdamas į universitetų nustatytas atitinkamų metų profesinių studijų kainas ir neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų skaičių ir normines studijų kainas, tvirtina valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičių pagal aukštąsias mokyklas ir kvalifikacijas, kurias teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka suteikia aukštoji mokykla (rezidentūros atveju – pagal specialybes, pedagogų rengimo atveju – pagal ugdomąjį dalyką arba dalykų grupes).

12. Valstybė finansuoja studentų, studijuojančių valstybės finansuojamose studijų vietose, studijų kainą šio įstatymo 83 straipsnyje nustatyta tvarka.

13. Valstybės biudžeto lėšos studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

14. Valstybės finansuojamose studijų vietose studijavę asmenys ir asmenys, gavę studijų stipendiją, pašalinti iš mokslo ir studijų institucijos arba nutraukę studijas, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka privalo į valstybės biudžetą grąžinti studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skirtas lėšas arba jų dalį.

15. Užsienio šalių institucijose ar pagal tarptautinių organizacijų švietimo programas išsilavinimą įgijusių asmenų konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

16. Užsienio lietuvių, įgijusių vidurinę išsilavinimą Lietuvoje, konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

17. Iš mokslo ir studijų institucijos pašalinus valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijavusį asmenį arba jam nutraukus studijas (išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus), į atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą nefinansuojamoje studijų vietoje studijavę asmenys perkeliama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, vadovaujantis šio įstatymo 78 straipsnyje įtvirtintais principais.“

6 straipsnis. 82 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 82 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Aukščiausius konkursinius balus pagal stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę surinkusiems asmenims, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas, iš valstybės biudžeto lėšų studijų laikotarpiui skiriama norminės studijų kainos dydžio (tuo atveju, kai už studijas mokama metinė studijų kaina mažesnė už norminę studijų kainą, – studijų kainos dydžio) studijų stipendija. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentų valstybės finansavimą studijų stipendijoms ir preliminarų gaunančių studijų stipendijas trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros studijų studentų skaičių (nustatytą pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes. Studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Studijų stipendijas administruoja Valstybinis studijų fondas.“

7 straipsnis. 83 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 83 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuojama norminė atitinkamos studijų krypties arba studijų programų grupės studijų kaina, apimanti šio straipsnio 3 dalyje nurodytas studijų išlaidas. Norminės atitinkamais metais priimamų studentų studijų kainas kiekvienais metais iki sausio 31 dienos tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras. Tais atvejais, kai aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina neviršija norminės studijų kainos, valstybės biudžeto lėšomis apmokama aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina. Tais atvejais, kai aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina viršija norminę studijų kainą, valstybės biudžeto lėšomis apmokama norminė studijų kaina.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus įstatymo 2 ir 6 straipsnius, 5 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 1 dalį ir šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2022 m. sausio 1 dieną.

2. Šio įstatymo 2, 6 straipsniai ir 5 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 1 dalis įsigalioja 2024 m. sausio 1 dieną.

3. Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnio nuostatos taikomos asmenims, įgijusiems vidurinį išsilavinimą ne anksčiau nei 2024 metais ir stojantiems į aukštąsias mokyklas 2024 ir vėlesniais metais.

4. Asmenims, įgijusiems vidurinį išsilavinimą iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir stojantiems į aukštąsias mokyklas 2024 ir vėlesniais metais, taikomos iki šio įstatymo galiojusios Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatos.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir švietimo, mokslo ir sporto ministras iki 2021 m. gruodžio 31 d. prima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas